EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.8.2020
COM(2020) 358 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Aastaaruanne 2019. aastal rahastatud Euroopa Liidu humanitaaroperatsioonide kohta

SISSEJUHATUS 2

HUMANITAARABIOPERATSIOONID, mida 2019. aastal toetati 2

ECHO rahastab ja kasutab oma tõenduspõhise lähenemisviisi rakendamiseks Teadusuuringute Ühiskeskuse väljatöötatud riskiindeksit INFORM, millest on paljudes organisatsioonides, näiteks ÜROs ja rahvusvahelistes vabaühendustes, saamas tegelik riskihindamismeetod. 2

Peamiste toetatud humanitaarabioperatsioonide ülevaade 2

Horisontaalsed prioriteedid 9

2019. aastal tehtud hindamiste kokkuvõte 10

2019. aasta eelarve 11

LISATEAVE JA ALLIKAD 12

2014. aasta partnerluse raamlepingule allakirjutanud partnerite loetelu 13

SISSEJUHATUS

Käesolevas aruandes antakse ülevaade Euroopa Liidu (EL) peamistest meetmetest, mida 2019. aastal rahastati Euroopa Komisjoni kaudu humanitaarabi valdkonnas, ja saavutatud poliitilistest tulemustest. Aruanne on koostatud kooskõlas nõukogu 20. juuni 1996. aasta määruse (EÜ) nr 1257/96 artikliga 19.

HUMANITAARABIOPERATSIOONID, mida 2019. aastal toetati

2019. aastal humanitaarabivajadused aina suurenesid keeruliste kriiside tõttu, mis sageli põhjustasid elanikkonna massilist sundrännet, aga ka looduskatastroofide ja epideemiapuhangute tõttu. Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat (ECHO) oli endiselt üks peamisi humanitaarabi rahastajaid, eraldades 2,4 miljardit eurot miljonite kriisidest mõjutatud inimeste toetamiseks enam kui 80 riigis. Üha kasvava humanitaarabi rahastamispuudujäägi kõrvaldamiseks jätkas ECHO ulatusliku kokkuleppega (*Grand Bargain*) võetud kohustuste täitmise edendamist, eelkõige seoses mitut valdkonda hõlmava ühise vajaduste hindamisega.

Märkimisväärne osa ELi humanitaarabist eraldati kriisidest mõjutatud inimeste abistamiseks Süürias ja selle naaberriikides, sealhulgas ELi Türgi pagulasrahastu humanitaarabi suuna jaoks. Euroopa Liit keskendus ka elanikkonna toetamisele „unustatud kriisides“, näiteks Kesk-Aafrika Vabariigis, Sudaanis, Pakistanis, Colombias, Venezuelas, Haitil ja Filipiinidel.

ECHO-l oli juhtiv roll põhimõttepärase humanitaarabi ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamisel. Ta toetas aktiivselt konkreetsete humanitaarkriiside lahendamist ning tegutses üleilmsel tasandil, juhtides Rahvusvahelise Punase Risti Komitee (RPRK) abiandjate toetusrühma[1] ja humanitaarabi rahastamise hea tava algatust[2] (koos Šveitsiga).

ECHO rahastab ja kasutab oma tõenduspõhise lähenemisviisi rakendamiseks Teadusuuringute Ühiskeskuse väljatöötatud riskiindeksit INFORM, millest on paljudes organisatsioonides, näiteks ÜROs ja rahvusvahelistes vabaühendustes, saamas tegelik riskihindamismeetod.

Peamiste toetatud humanitaarabioperatsioonide ülevaade

Sahel – keeruline kriis

EL reageeris erakorralistele humanitaarabivajadustele Burkina Fasos, Mauritaanias, Malis, Tšaadis, Nigeris, Nigeerias ja Kamerunis, eraldades 188 miljonit eurot. Abi hõlmas kiirreageerimismehhanisme (kolmekuuline mitut valdkonda hõlmav erakorralise abi pakett) ja olemasolevate riiklike struktuuride toetamist põhiteenuste kättesaadavuse säilitamiseks. Humanitaarlennuteenuste, humanitaarabi eesmärgil tsiviil- ja sõjaväelise tegevuse koordineerimise ning infohalduse kaudu aitas ELi toimetada abi raskesti ligipääsetavatesse piirkondadesse.

EL organiseeris põuaperioodil toitu ja toitumisalast ravi lastele, kes kannatavad tõsise akuutse

[1] RPRK abiandjate toetusrühm koosneb valitsustest, rahvusülestest organisatsioonidest või rahvusvahelistest institutsioonidest, mille panus on vähemalt 10 miljonit Šveitsi franki aastas.

[2] Humanitaarabi rahastamise hea tava algatus on mitteametlik rahastajate foorum, mis hõlmab 42 abiandjat, kes on seadnud eesmärgiks tulemusliku ja vastutustundliku humanitaarabi andmise.

alatoitumuse all ja vajavad elupäästvat ravi. Samuti tegutses EL aktiivselt humanitaar- ja arenguabi lõimimise nimel, et tugevdada kriisidest mõjutatud inimeste vastupanuvõimet, ning tegeles toiduga kindlustamatuse ja akuutse alatoitumuse algpõhjustega.

Kesk-Aafrika Vabariigi piirkondlik kriis

Hoolimata veebruaris sõlmitud rahulepingust ei ole humanitaarolukord Kesk-Aafrika Vabariigis paranenud. Kesk-Aafrika Vabariigile ning Kamerunis ja Tšaadis viibivate Kesk-Aafrika pagulaste jaoks eraldati 22,4 miljonit eurot, mille toel pakuti mitut valdkonda hõlmavat humanitaarabi ning tugevdati humanitaarabi koordineerimist, julgeolekut ja logistikat.

Kriis Tšaadi järve vesikonnas

Nigeerias, Nigeris, Kamerunis ja Tšaadis elavast 17,4 miljonist inimesest vajas humanitaarabi 10,7 miljonit, sealhulgas üle 6 miljoni lapse. EL andis mitut valdkonda hõlmavat humanitaarabi ligikaudu 64 miljoni euro ulatuses.

Lõuna-Sudaan

2019. aastal vajas ligikaudu 7,5 miljonit Lõuna-Sudaani elanikku pakiliselt humanitaarabi ning naaberriigid võtsid sellest riigist vastu üle 2 miljoni pagulase. EL eraldas Lõuna-Sudaanile ulatusliku toiduga kindlustamatuse ja alatoitumuse probleemi lahendamiseks 51,6 miljonit eurot. Võttes arvesse äärmuslikku vägivalda ja seksuaalvägivalla kasutamist sõjalise relvana, on ELi üks prioriteete laste ja naiste kaitse.

Sudaan

Riik kannatas aastakümneid kestnud konflikti tagajärgede käes, millele lisandusid enneolematu majanduskriis ja toiduainete hinnatõus – väga tõsine toiduga kindlustamatus mõjutas 25 % elanikkonnast. Aasta jooksul eraldati suurem osa ELi humanitaarabist (55,7 miljonit eurot) toiduabiks ning toitumisalaseks hoolduseks ja raviks, peamiselt alla 5-aastaste laste ning rasedate ja rinnaga toitvate naiste jaoks. Selleks et suurendada Sudaanis inimeste juurdepääsu pikaajalisele sotsiaalkaitsele, täiendab EL humanitaarabi rahastamist arenguabiga, et aidata kogukondade vastupanuvõimet suurendada.

Ida-Aafrika järvede piirkonna kriis

Nii Kongo Demokraatlikku Vabariiki kui ka Kongo Vabariiki mõjutasid pidevad konfliktid ja Ebola viirushaigus. Komisjon eraldas piirkonnale ligikaudu 72 miljonit eurot, sealhulgas Ebola viirushaiguse tõrjeks. Lisaks kulutati 7 miljonit eurot ECHO lennuoperatsioonidele.

Etioopia

Etnilistest põhjustest ajendatud vägivalla tõttu saavutas riigisiseste põgenike arv Etioopias 2019. aasta alguses haripunkti ehk 3,1 miljonit, kuid vähenes edaspidi 2 miljonini. Kuigi ohutus- ja julgeolekutingimused ei olnud alati täidetud, püüdsid ametivõimud põgenikke nende päritolukohta tagasi saata, rikkudes seega vabatahtliku ja turvalise tagasipöördumise põhimõtteid. EL eraldas 2019. aastal 51,5 miljonit eurot, et abistada hädas olevaid inimesi toidu, peavarju, hädavajalike majapidamistarvete, alatoitumuse ravi, vee, kanalisatsiooni ja kaitseteenustega. Suurim osa rahalistest vahenditest eraldati inimeste jaoks, kes põgenesid jätkuva vägivalla eest ning kelle kodud ja elatusvahendid olid hävitatud.

Keenia

Keenias on ligikaudu 490 000 pagulast, kes sõltuvad Keenia valitsuse laagripoliitika tõttu täielikult abist. Järjekordne põud põhjustas ligikaudu 2,6 miljoni inimese toiduga kindlustamatuse ja elanikkonna sundrände ning suurendas nappide karjamaade ja veevarude tõttu tekkivate konfliktide ohtu.

EL andis Keeniale abi kokku 15,95 miljonit eurot, sealhulgas 11,5 miljonit eurot pagulaslaagrite jaoks, 1,3 miljonit eurot katastroofideks valmisolekuks kolmes maakonnas, mida sageli tabavad ootamatud katastroofid, ning 3,15 miljonit eurot hädaolukorra lahendamiseks seoses põua ja üleujutustega väljaspool laagreid.

Somaalia

Ebastabiilsete ilmastikuolude ja relvakonflikti tõttu olid humanitaarabivajadused jätkuvalt suured. Humanitaarolukorda halvendas järjekordne põud, samas kui aasta lõpus tabas riigi lõunaosa keskmisest sademeterohkem vihmahooaeg, mis põhjustas suuri jõgede üleujutusi. Üleujutused mõjutasid enam kui 500 000 inimest, sundisid 370 000 inimest ümber asuma ja hävitasid põllukultuure. Kõik see kahjustas elanikkonna toimetulekuvõimet ja aeglustas taastumist. Komisjon eraldas kriisile reageerimiseks ligikaudu 63 miljonit eurot.

Uganda

Uganda on võtnud vastu 1,41 miljonit pagulast, kellest 91 % on pärit Lõuna-Sudaanist ja Kongo Demokraatlikust Vabariigist. Lisaks sellele on riigis alates 2018. aasta augustist suur oht Ebola viirushaiguse levikuks naabruses asuvast Kongo Demokraatlikust Vabariigist, kus on enneolematult suur haiguspuhang. EL eraldas 33 miljonit eurot kaitse, toiduabi, tervishoiuteenuste, puhta joogivee ja kanalisatsiooniteenuste kättesaadavuse tagamiseks ning pagulastele ja neid vastuvõtvatele kogukondadele antava haridusabi jaoks. Samuti toetati Ebola viirushaiguseks valmisolekut, haiguse leviku seiret ja sellele reageerimist ning kõige haavatavamate inimeste vastupanuvõime ja isemajandamise tugevdamist, et vähendada nende sõltuvust pikaajalisest abist.

Lõuna-Aafrika ja India ookeani piirkond

Äärmuslikud ilmastikunähtused on Lõuna-Aafrika ja India ookeani piirkonnas sagedased ning kliimamuutused suurendavad veelgi nende sagedust ja intensiivsust. EL eraldas Lõuna-Aafrika ja India ookeani piirkonnale üle 66 miljoni euro erakorraliseks humanitaarabiks ja katastroofideks valmisolekuks ning rõhutas, et kogukonnad ja katastroofide ohjamisega tegelevad asutused peaksid suurendama korduvate looduskatastroofidega toimetuleku suutlikkust.

Lõuna-Aafrikat tabas kaks võimsat tsüklonit, mis mõjutasid kolme miljonit inimest Sambias, Eswatinis, Lesothos, Madagaskaril, Mosambiigis, Zimbabwes, Malawis ja Komooridel. EL reageeris viivitamata humanitaarabi andmisega kannatanud riikidele, sealhulgas aktiveeris Mosambiigis ELi elanikkonnakaitse mehhanismi.

Majanduskriisis Zimbabwet tabas tsüklon Idai, mille tagajärjel kannatas 7,7 miljonit inimest ehk enam kui 50 % elanikkonnast tõsise toiduga kindlustamatuse all. EL eraldas tsükloni tagajärgedega tegelemiseks 31,6 miljonit eurot, keskendudes peamiselt humanitaartoiduabile ja katastroofideks valmisolekule.

Venezuela

Venezuela sotsiaal-majandusliku süsteemi kokkuvarisemine põhjustas 2019. aastal 3,9 miljoni Venezuela elaniku sundrände. ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo andmetel vajas humanitaarabi vähemalt 7 miljonit inimest, peamiselt seetõttu, et neil puudus juurdepääs tervishoiuteenustele, haridusele ja toidule.

EL eraldas kokku 55 miljonit eurot põgenikele humanitaarabi andmiseks ja vastuvõtvate kogukondade toetamiseks. Meetmete hoolikaks jälgimiseks asutas ECHO maikuus Caracases büroo. Suuremad jõupingutused humanitaarkriisi teadvustamiseks aitasid kaasa humanitaarruumi avamisele riigis ning ECHO oli oktoobris Brüsselis toimunud Venezuela solidaarsuskonverentsil üks juhtivaid osalisi.

Colombia

Colombias halvenes humanitaarolukord järsult üha laieneva sisekonflikti tõttu, millele lisandus 1,6 miljoni Venezuela pagulase vastuvõtmise mõju. Colombia on väga vastuvõtlik looduskatastroofidele ja eriti ohustatud on konfliktist mõjutatud omavalitsusüksused. Ligikaudu 140 000 inimest asustati ümber ja enam kui 350 000 inimest kannatas liikumispiirangute tõttu, mille tagajärjel puudus neil juurdepääs elatusvahenditele ja põhiteenustele. Naaberriigid võtsid vastu hinnanguliselt 350 000 Colombia pagulast.

ECHO eraldas Colombias ja piirkonnas konfliktide ja looduskatastroofide tõttu kannatada saanud inimeste abistamiseks 11 miljonit eurot. Abivaldkonnad hõlmasid kaitset, tervishoidu, veevarustust ja kanalisatsiooni, haridust ja katastroofideks valmisolekut.

Haiti

Poliitilise ebastabiilsuse, suurenenud vägivalla ja majanduslanguse tõttu vähenes Haitil kõige haavatavamate leibkondade juba niigi nõrk ostujõud: terava toidukriisi käes kannatas 3,7 miljonit inimest. ECHO eraldas akuutsele toiduga kindlustamatusele reageerimiseks ja humanitaartegevuse koordineerimise toetuseks 14 miljonit eurot. Samuti investeeriti 3 miljonit eurot katastroofideks valmisolekusse.

Afganistani kriis (Afganistan, Pakistan, Iraan)

Afganistanis jätkub maailma üks rängimaid konflikte ning konfliktist tugevalt mõjutatud piirkondades elab 17 miljonit inimest (50 % riigi elanikkonnast), kellest 3,4 miljonit on riigisisesed põgenikud. Kogu maailmas on ligikaudu 10 miljonit registreeritud või registreerimata afgaani pagulast. Iraan ja Pakistan on peamised afgaani pagulaste vastuvõtjad: nad on võtnud vastu ja abistavad vastavalt 3 ja 4 miljonit inimest.

ECHO eraldas Afganistanile 61 miljonit eurot, mis on peamiselt mõeldud hädaolukordadele reageerimiseks ja traumaabiks. Iraanis ja Pakistanis toetas EL afgaani pagulasi ja kõige haavatavamaid kohalikke elanikke 18 miljoni euroga. EL toetas Iraanis afgaani lastele hariduse andmist, millega kaasnes ka nende perekondade registreerimine. Muud valdkonnad, kuhu suunati ELi abi nii Iraanis kui ka Pakistanis, olid veevarustus, kanalisatsioon ja hügieen, toidu ja elatusvahenditega kindlustamine, peavari, kaitse ja tervishoid.

Rohingjade kriis (Myanmar, Bangladesh)

Myanmari rohingjade kogukond on langenud süstemaatilise diskrimineerimise ja sihipärase

vägivalla ohvriks. 2019. aasta lõpuks registreeris ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet Cox's Bazaris (Bangladesh) asuvas äärmiselt ülerahvastatud hiigellaagris 855 000 rohingjast pagulast. Liikumisvabaduse, elatise teenimise võimaluste ja sotsiaalteenuste puudumise tõttu on need pagulased täielikult sõltunud humanitaarabist. Lisaks on see piirkond äärmiselt vastuvõtlik looduskatastroofidele. Umbes 600 000 rohingjat elas endiselt Myanmari Arakani osariigis rasketes tingimustes, osa neist oli kinnistes laagrites ja sõltus täielikult humanitaarabist.

EL on andnud rohingjade kriisi leevendamiseks nii Bangladeshis kui ka Myanmaris 36 miljoni euro ulatuses humanitaarabi, mis hõlmab põhilisi tervishoiuteenuseid, veevarustust, kanalisatsiooni, peavarju, toitu, haridust, kaitset, psühhosotsiaalset toetust ja katastroofiohu vähendamist.

Filipiinid

Mindanao saarel on pikka aega kestnud sisekonfliktid, mille tõttu vajab umbes 400 000 inimest (sh riigisisesed põgenikud ja tagasipöördujad) humanitaarabi. Peale selle on Filipiinid üks maailma kõige katastroofiohtlikumaid riike. EL eraldas riigile kokku 6,7 miljonit eurot Mindanaol konfliktidest mõjutatud inimestele humanitaarabi andmiseks (erakorralised varjupaigad, veevarustus-, kanalisatsiooni ja hügieeniteenused, tervishoid, toit ja tarbeesemed, haridus), samuti looduskatastroofidele reageerimiseks ja katastroofideks valmisoleku meetmete rakendamiseks.

Süüria kriis

Süüria konflikt kestab üheksandat aastat ning riigis vajab humanitaarabi üle 11 miljoni inimese. EL eraldas kokku 260 miljonit eurot Süürias elupäästva abi andmiseks ning Liibanonis, Jordaanias ja Egiptuses viibivatele Süüria pagulastele toidu, ravimite, vee ja peavarju võimaldamiseks. Naaberriikides Liibanonis ja Jordaanias anti ELi humanitaarabi kaudu kõige haavatavamatele pagulastele rahalist abi, mis on kõige kulutõhusam ja väärikam abi andmise viis.

ECHO osales otseselt sellistes rahvusvahelistes diplomaatilistes algatustes nagu Brüsselis toimunud kolmas konverents Süüria ja piirkonna tuleviku teemal, rahvusvahelise Süüria toetamise rühma humanitaarabi rakkerühm Genfis ning kõrgemate ametnike kohtumised, mis peeti veebruaris Genfis ja novembris Kopenhaagenis.

Iraak

Iraagis vajas endiselt humanitaarabi 6,7 miljonit inimest, sealhulgas 1,6 miljonit riigisisest põgenikku, kellest 375 000 elasid laagrites. ECHO viis läbi 38 miljoni euro ulatuses erakorralise arstiabi, esmase peavarju, puhta joogivee, kanalisatsiooni ja hügieeni ning humanitaarkaitsega seotud operatsioone, keskendudes eelkõige riigisisestele põgenikele. Ta toetas seksuaalvägivalla ohvrite abistamist ning füüsilise ravi ja rehabilitatsiooni võimaldamist konflikti ohvritele, eelkõige sellistele tagakiusatud rühmadele nagu Loode-Iraagis elavad jeziidid.

ECHO toetas põhiliste avalike teenuste taastamist sõjast mõjutatud piirkondades, aidates nii

4,5 miljonil inimesel koju tagasi pöörduda. See toetus hõlmas hädaolukordades antavat haridust, et aidata lastel jätkata sageli aastateks katkenud kooliteed.

ECHO andis perekondadele õigusabi, et neil oleks võimalik hankida isikut tõendavad dokumendid, mis olid kaduma läinud või mida nn Islamiriigi kontrolli all olevates piirkondades välja ei antud, ning toetas ülerahvastatud vanglates põhiteenuste osutamist, kinnipidamiskeskustes viibivate alaealiste abistamist ja kogukonnapõhiste mehhanismide loomist endiste lapssõdurite taasintegreerimiseks.

Jeemen

Riigis jätkub maailma kõige ulatuslikum humanitaarkriis, mille tõttu vajab abi 24,1 miljonit inimest (80 % elanikkonnast), kellest 3 miljonit on riigisisesed põgenikud. Toiduga kindlustamatus mõjutab 20 miljonit Jeemeni elanikku, kellest vähemalt 238 000 kannatab otseselt nälga. Lisaks on riigis kokku varisenud tervishoiusüsteem ning selle tulemuseks on 19,7 miljonit abivajajat ja 460 000 arvatavat koolerajuhtumit; toidu, kütuse ja ravimite import on piiratud ja ebapiisav ning koolid on suletud.

ECHO viis läbi 115 miljoni euro ulatuses operatsioone, et võimaldada sõjast mõjutatud piirkondadele ja riigisisestele põgenikele toitu, tervishoiuteenuseid, haridust, vett, peavarju ja hügieenitarvete komplekte. Rahalisi vahendeid kasutati raskelt alatoitunud laste raviks, kooleraepideemia ning leetrite ja difteeria puhangute vastu võitlemiseks, puuetega inimeste rehabiliteerimiseks, klassiruumide taastamiseks ning ÜRO humanitaarlennuteenistuse (UNHAS) toetamiseks, mis pakub humanitaarabitöötajatele kriitiliselt vajalikku ja usaldusväärset õhu- ja meretransporti.

Türgi

Türgis viibib jätkuvalt maailma suurim pagulaskogukond, sealhulgas 3,6 miljonit ajutise kaitse all olevat süürlast ja ligikaudu 370 000 rahvusvahelise kaitse all olevat registreeritud mittesüürlast. ELi Türgi pagulasrahastu andis esimese ja teise osamaksega kokku 2,4 miljardit eurot humanitaarabi, millega toetati 64 projekti raames ligikaudu 1,7 miljonit pagulast 19 partnerorganisatsiooni kaudu, kes tegelevad põhivajaduste, mitteformaalse hariduse, kaitse ja tervishoiuga.

2019. aastal eraldas ECHO 1,021 miljardit eurot, mida kasutatakse peamiselt hädaolukorra sotsiaalse turvavõrgu programmi kaudu. Selle juhtprogrammi raames tehti 1,7 miljonile pagulasele nende põhivajaduste katmiseks igakuiseid sularahamakseid, mida nad saavad kasutada oma deebetkaardi abil. Hädaolukordades hariduse andmise programmi raames viidi ellu haridusliku otstarbega tingimuslike rahaülekannete projekti, mille kaudu aidati rohkem kui 560 000 last. Projekti käigus tehakse haavatavatele perekondadele rahaülekandeid, et edendada pagulaste laste korrapärast kooliskäimist.

Lääne-Balkani riigid

2018. aasta alguses tekkis pagulastel uus „kõrvaltee“, mis kulgeb läbi Bosnia ja Hertsegoviina Horvaatiasse ja Sloveeniasse. 2019. aastal saabus Bosniasse ja Hertsegoviinasse 29 000 ohustatud isikut (2018. aastal 24 000). Riigis on kokku ligikaudu 8 000 rändajat ja pagulast,

kellest umbes 2 000 magavad ebaseaduslikult hõivatud või mahajäetud hoonetes või raudteejaamades. EL andis Bosniale ja Hertsegoviinale humanitaarabi 3,8 miljonit eurot. ECHO andis oma humanitaarabipartnerite kaudu pagulastele ja rändajatele tervise-, kaitse- ja teabealast abi (sh haavatavate isikute tuvastamine, erakorraline abi toidu ja tarbekaupade näol, arstiabi jne).

Ukraina

Konflikt mõjutab rohkem kui 5,2 miljonit inimest, kellest 3,5 miljonit vajavad humanitaarabi, peamiselt valitsuse kontrolli alt väljas olevatel aladel ja kontaktjoone mõlemal poolel. EL koos oma liikmesriikidega on suurim Ukrainale humanitaarabi ja kiire taastamise abi / arenguabi andja. Alates konflikti algusest on Ukraina saanud ELilt enam kui 762,5 miljoni euro ulatuses abi, sellest ligikaudu pool humanitaarabina. EL (komisjoni kaudu) on seni andnud humanitaarabi rohkem kui 141,8 miljoni euro ulatuses, sealhulgas 2019. aastal 23 miljonit eurot 11 partnerile, kes töötavad mõlemal pool kontaktjoont kuues sekkumisvaldkonnas, milleks on tervishoid, peavari, veevarustus, hügieen ja kanalisatsioon, haridus, põhivajadused ja kaitse.

Liibüa

Liibüas vajab humanitaarabi 820 000 inimest. 20 % tervishoiuasutustest on hävimise, kahjustumise või hõivamise tõttu suletud. Riigis on toimunud ulatuslikud rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised ja inimkaubandus ning takistatud on abi kohaletoimetamist ja abiorganisatsioonide juurdepääsu.

ECHO viis läbi 8 miljoni euro ulatuses operatsioone, millega toetati konfliktiohvritele esmavajalike tervishoiuteenuste, sealhulgas vältimatu kirurgilise sekkumise, traumakomplektide, füüsilise rehabilitatsiooni, proteeside, psühhosotsiaalse toetuse ja hädavajalike ravimite võimaldamist ning soolise vägivalla ohvrite eest hoolitsemist. Abiga taastati konfliktidest mõjutatud piirkondades esmatasandi tervishoiuteenused ning Benghazis ja Sirtes elementaarne kooliharidus, mis võimaldas tuhandetel lastel saada juurdepääsu põhiharidusele ja psühhosotsiaalsele toele. EL andis ka toiduabi ja elatusvahendeid ning rahalist abi kõige haavatavamatele inimestele. Teenuseid osutati vahet tegemata kõigile haavatavatele inimestele, sealhulgas rändajatele, pagulastele ja varjupaigataotlejatele.

Egiptus

250 000 registreeritud pagulast on väljapääsmatus olukorras selliste suurlinnade nagu Kairo ja Aleksandria kõige ülerahvastatumates ja vaesemates piirkondades, kus ka vastuvõtvad kogukonnad on väga haavatavad. Ligikaudu 50 % pagulastest on pärit Süüriast ning ülejäänud peamiselt Ida-Aafrikast, Iraagist ja Jeemenist.

2019. aastal viis ECHO läbi 5 miljoni euro ulatuses operatsioone, pakkudes humanitaarkaitset, erakorralisi tervishoiuteenuseid (eelkõige emade tervishoiuteenuste ja reproduktiivtervishoiu valdkonnas), hädaolukordades hariduse andmist ja sularaha põhivajaduste katmiseks. 38 % kõigist pagulastest on lapsed, kusjuures saatjata ja vanematest eraldatud laste osakaal suureneb.

Lääne-Sahara kriis

Pärast neli aastakümmet kestnud lahendamata poliitilist konflikti, millel on humanitaartagajärjed, on kümned tuhanded Lääne-Sahara põgenikud unustatud ja pikaleveninud kriisi tõttu väljapääsmatus olukorras. Nad elavad Edela-Alžeeria kõrbes asuvas viies laagris ja sõltuvad täielikult humanitaarabist.

ECHO viis läbi 9 miljoni euro ulatuses operatsioone, mille käigus varustati pagulasi toidu ja puhta joogiveega ning võideldi pagulastest laste ja naiste kasvava alatoitumusega. Samuti toimetati pagulastele hädavajalikke ravimeid, mis katsid 80 % laagriasukate tervisega seotud vajadustest, ning pakuti eritoetust puuetega inimestele. Lisaks aitas ECHO kaasa hädaolukordades hariduse andmisele, leevendades koolide õppetaristu ja sanitaarruumide halba seisukorda.

Horisontaalsed prioriteedid

Kooskõlas varem võetud kulukohustustega eraldas ECHO 10 % ELi 2019. aasta humanitaarabi eelarvest hädaolukordades hariduse andmiseks ja säilitas oma kohustuse anda 35 % humanitaarabist rahaülekannete kaudu. 2019. aastal võeti vastu ka tegevussuunised puuetega inimeste kaasamiseks ELi rahastatavatesse humanitaarabioperatsioonidesse.

Hädaolukordades hariduse andmine

ECHO jätkas kogu maailmas hädaolukordades hariduse andmise edendamist. ECHO eraldas hädaolukordades hariduse andmiseks 166 miljonit eurot; ta toetas meetmeid 52 riigis ja abistas enam kui 2,5 miljonit inimest, tagades kõige haavatavamas olukorras olevatele tütarlastele ja poistele juurdepääsu turvalisele ja kvaliteetsele haridusele.

Selleks et tõsta teadlikkust hädaolukordades hariduse andmise vajadusest ja suurendada selle nähtavust, korraldas ECHO 2019. aasta mais kõrgetasemelise ürituse „Hädaolukordades hariduse andmine: kool kõigile“, millest võtsid osa komisjoni liige Christos Stylianides, Nobeli rahupreemia laureaat Denis Mukwege, organisatsiooni Handicap International saadik Axelle Red ja laulja Typh Barrow. ECHO käivitas sotsiaalmeedias kampaania #RaiseYourPencil for #School4All, et näidata üles solidaarsust kõigi kriisidest mõjutatud lastega, kes ei saa koolis käia.

Sularahatoetused

ECHO jätkas rahaülekannete üle peetavate arutelude edendamist. Ta toetas rahastajate tegevuse paremat koordineerimist rahastajate ühisavalduse kaudu, mis käsitleb sularahatoetusi kahes katseriigis, Nigeerias ja Bangladeshis.

ECHO avaldas dokumendi „EU Cash Compendium 2019: Doing More Cash, Better“, milles rõhutatakse projekti tasandil saavutatavaid tulemusi ja viidatakse ECHO suunistele suurte rahaülekannete kohta. Selles dokumendis tuuakse välja, mida projektide raames tehakse erinevalt, kuidas järgitakse suuri rahaülekandeid käsitlevates ECHO suunistes antud soovitusi ning kuidas tagatakse tegevuse koordineerimine teiste rahastajatega ja sotsiaalsete turvavõrkudega, samuti probleemid ja saadud kogemused. Mitmes riigis on juba saavutatud

tõhususe määr 85:15 (rahalised vahendid jõuavad 85 %ni sihtrühma kuuluvatest abisaajatest) ja üle selle, nagu on suunistes ette nähtud.

Innovatsioon ja erasektori kaasamine

ECHO jätkas osalemist ülemaailmsetes aruteludes, eelkõige Maailma Majandusfoorumi iga-aastasel kohtumisel, ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu humanitaarküsimuste segmendis, ÜRO Peaassambleel ja Berliini rahastajate kohtumisel, kus käsitleti tulevast innovatsiooni humanitaartegevuses. ECHO toetas jätkuvalt innovaatiliste lähenemisviiside väljatöötamist humanitaarabi rakenduskavade temaatiliste poliitikameetmete lisa kaudu, milles innustatakse koostööpartnereid digitaalsete meetodite kasutamise abil vähendama humanitaartegevuse keskkonnajalajälge, ning toetades Euroopa Innovatsiooninõukogu konkurssi „Taskukohane kõrgtehnoloogia humanitaarabi andmiseks“, mis korraldatakse programmi „Horisont 2020“ raames ja mille võitja kuulutatakse välja 2020. aastal.

ELi juhtroll algatuses „Kaitse tagamine soolise vägivalla eest hädaolukordades“

ECHO osaleb ülemaailmses algatuses „Kaitse tagamine soolise vägivalla eest hädaolukordades“. ÜRO Rahvastikufondi juhitud tõhustatud reageerimisvõimekuse projekti (ECHO programm) raames edendati asutustevaheliste standardite väljatöötamist seoses soolise vägivallaga hädaolukordades, samuti kontekstipõhiste tegevuskavade koostamise suuniste väljatöötamist (Nigeerias ja Kongo Demokraatlikus Vabariigis läbiviidud katseprojektide põhjal). 2018. ja 2019. aastal eraldas ECHO ligikaudu 52 miljonit eurot seksuaalse ja soolise vägivalla ennetamiseks ja sellele reageerimiseks. ECHO käivitas oma esimese e-õppe soo ja vanusega seotud kaalutluste arvessevõtmise teemal.

ECHO Flight (Aafrika) ja humanitaarabiga seotud lennutransporditeenuste toetamine

ECHO Flight on 12,4 miljoni euro suuruse eelarvega humanitaarlennuteenus, mille osutamiseks saab kasutada kuut lennukit ning mis on ECHO koostööpartneritele ja humanitaarabiorganisatsioonidele tasuta. 2019. aastal toetati rohkem kui 250 projekti ning transporditi üle 25 000 humanitaarabitöötaja ja ligikaudu 200 tonni humanitaarabi.

Lisaks toetas EL mittetulunduslikke humanitaarlennuteenuseid; näiteks toetati 25 miljoni euroga Maailma Toiduprogrammi / ÜRO humanitaarlennuteenistust (UNHAS) ja selle logistikaoperatsioone 12 riigis.

2019. aastal tehtud hindamiste kokkuvõte

Kesk-Aafrikas rakendatavate Euroopa Liidu humanitaarmeetmete ja humanitaarabi koordineerimise kombineeritud hindamine (2014–2018)

EL andis olulise panuse kiireloomuliste vajaduste rahuldamisse ja humanitaarabi osutamise tugevdamisse Kesk-Aafrikas. Hindamisel peeti positiivseks ECHO tegevust ning kavandatud tulemuste usaldusväärset saavutamist partnerite kaudu, samuti toetust ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo koordineerimisfunktsioonile, eelkõige koordineerimislünkade täitmisel.

Hindamise tulemusena toodi esile probleemid, mis on seotud krooniliste vajaduste täitmise ja

järelejäänud koordineerimislünkadega, ning anti soovitusi ELi edaspidise humanitaarabi ja koordineerimise toetamiseks piirkonnas.

Afganistanis rakendatavate Euroopa Liidu humanitaarmeetmete ja Norra Pagulasnõukoguga sõlmitud partnerluse kombineeritud hindamine (2014–2018)

Hindamise tulemusena leiti, et ECHO on Afganistanis üks peamisi abiandjaid ning et ta toetab arengu- ja humanitaarmeetmete koostoimet. ECHO meetmed aitavad konfliktide ja katastroofide vahetute järelmõjudega toime tulla ning tema hädaolukordadele reageerimise mehhanismi ja rahalise abiga pakutakse riigisisestele põgenikele peamiselt vajaduspõhist toetust.

Partnerluse hindamisel leiti, et kvaliteetne partnerlus toimib. On olemas veenvad tõendid korrapärase, laiaulatusliku ja läbipaistva teabevahetuse kohta kõigil tasanditel, kusjuures peamine tegur on usaldus. Tuvastati ka puudusi: mõned protsessid olid ebatõhusad, omavahelises suhtluses esines mõningaid viivitusi ja auditinõuded olid kummagi poole jaoks märkimisväärselt koormavad.

2019. aasta eelarve

1. Humanitaarabi valdkonnas sõlmitud komisjoni rahastamislepingute loetelu[3]:
   ELi sõlmitud humanitaarabi lepingud on kättesaadavad finantsläbipaistvuse süsteemi veebisaidil.

2. Eelarve täitmine

EUROOPA ELANIKKONNAKAITSE JA HUMANITAARABIOPERATSIOONIDE PEADIREKTORAADI 2019. AASTA EELARVE TÄITMINE

Arvestamata liikmesriikidelt laekunud sihtotstarbelist välistulu

Piirkond/riik	Summa	%
Aafrika	**632**	**29 %**
Sudaan ja Lõuna-Sudaan	105	
Kesk-Aafrika	68	
Aafrika järvede piirkond	72	
Aafrika Sarv	163	
Lõuna-Aafrika, India ookeani piirkond	60	
Lääne-Aafrika	138	
Põhja-Aafrika	17	
Aafrika	10	
Lähis-Ida, Kagu-Euroopa ja idanaabrus	**1,062**	**50 %**

[3] Sealhulgas asjaomaste partnerorganisatsioonide nimed.

Lähis-Ida	436	
Kagu-Euroopa ja idanaabrus	627	
Aasia ja Vaikse ookeani piirkond	**127**	**6 %**
Edela- ja Kesk-Aasia	75	
Kagu-Aasia ja Vaikse ookeani riigid	52	
Ladina-Ameerika, Kariibi piirkond	**104**	**5 %**
Ladina-Ameerika	84	
Kariibi piirkond	20	
Ülemaailmsed katastroofid	**40**	**2 %**
Elanikkonnakaitse[4]	**95**	**4 %**
ELi humanitaarabi vabatahtlikud	**18**	**1 %**
Täiendav tegevus ja tugi	**68**	**3 %**
KOKKU	**2,146**	**100 %**

(miljonites eurodes)

LISATEAVE JA ALLIKAD

- Üldteave Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi (ECHO) kohta: http://ec.europa.eu/echo/en
- Finantsteave Euroopa Komisjoni humanitaarabiga seotud tegevuse kohta 2019. aastal: https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/financing-decisions-hips-2019_en
- Teave eelmiste aastate tegevuse kohta: https://ec.europa.eu/echo/who/accountability/annual-reports_en
- Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi 2019. aasta tegevusaruanne: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2019-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_en
- 2019. aasta haldus- ja tulemusaruanne: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019_en
- Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi hindamisaruanded: http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations en
- Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide humanitaarabi rahastamist käsitlevad

4 Selle punkti alla kuuluv tegevus ei ole hõlmatud humanitaarabi määrusega ja seda ei rahastata humanitaarabi eelarvest.

andmed: https://webgate.ec.europa.eu/hac/

- Ülemaailmne riskiindeks INFORM
  https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index

2014. aasta partnerluse raamlepingule allakirjutanud partnerite loetelu

http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf